

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Tytuł ANG: Trauma and Heroism in the American Public Discourse on the Vietnam War. A Study in Anthropological Linguistics. (An Interdisciplinary Rhetorical Analysis on the Basis of Selected Speeches Delivered by the Leaders of Anti-War Movements and U.S. Presidents within the Period from 1954 to 1975)

Tytuł PL: Trauma i heroizm w amerykańskim dyskursie publicznym z okresu wojny w Wietnamie. Studium antropolingwistyczne. (Interdyscyplinarna analiza retoryczna na podstawie wybranych przemówień liderów ruchów antywojennych i prezydentów Stanów Zjednoczonych z lat 1954 – 1975)

Badanie związków pomiędzy językiem a jego społecznym i kulturowym kontekstem jest zagadnieniem niezwykle obszernym, fascynującym i ze swej natury multidyscyplinarnym. Stanowi też centralny element tej dysertacji, której przedmiot badania koncentruje się na analizie amerykańskiego dyskursu publicznego w odniesieniu do doświadczeń traumy i heroizmu z okresu wojny wietnamskiej. Ponadto, przyjęta tu perspektywa badawcza osadzona jest w domenie językoznawstwa antropologicznego, a w szczególności skupia się na dziedzinie pragmatyki dyskursu. Podstawowym celem tak ujętego podejścia jest ukazanie szerokiego wachlarza środków językowych użytych do budowania pożądanых przez mówców narracji oraz próba odkrycia ich intencji i celów w oparciu o wybrane narzędzia z obszaru analizy retorycznej, tekstologicznej i kwantytatywnej.

Materiał badawczy obejmuje dwie grupy tekstów, których wspólnym mianownikiem jest kontekst wojny w Wietnamie. Pierwsza grupa zawiera pięć wybranych przemówień wygłoszonych przez amerykańskich prezydentów w różnych momentach ich kariery politycznej, a skupionych na stosunku Stanów Zjednoczonych do tej wojny i jej społecznych i kulturowych reperkusjach. Drugą grupę stanowi pięć wybranych przemówień wygłoszonych przez liderów ruchów sprzeciwiających się temu konfliktowi, którzy w traumatyczny i heroiczny sposób kreślą obraz stosunków wewnętrznych w Stanach Zjednoczonych z okresu wojny wietnamskiej i wzywają do wielkiej transformacji społecznej.

Najważniejsze wnioski z badania wskazują na fakt, że, po pierwsze, odniesienia do traumy i heroizmu są szeroko rozpowszechnione w dyskursie publicznym. Po wtóre, obie grupy mówców, to znaczy amerykańscy prezydenci i przywódcy opozycji antywojennej, odwołują się do podobnych figur retorycznych i odniesień intertekstualnych oraz często przywołują amerykańskie wartości. Po trzecie, podstawowa różnica pomiędzy obiema grupami leży w rozłożeniu akcentów: o ile dyskurs prezydencki skupia się głównie na heroicznej roli prezydenta jako przewodnika i męża opatrznościowego w dziejach Narodu, o tyle głosy przeciwników wojny wietnamskiej koncentrują się na publicznym wyrażeniu traumy doświadczanej przez społeczeństwo, aby oczyścić je z kolektywnie przeżywanych zranień, a także tworzą werbalne uzasadnienie dla postawy heroicznego oporu wobec wojny i przejawów dyskryminacji w społeczeństwie amerykańskim owego okresu.

8-09-2021

Paweł Cynwija